

Internetpolitik och förvaltning av internet

Näringsdepartementet

2014-03-17

Dokumentbeteckning

KOM (2014) 72

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén - Internetpolitik och förvaltning av internet, Europas roll i utformningen av framtidens internetförvaltning

Tidigare faktapromemoria i ärendet 2008/09:FPM146

Sammanfattning

Kommissionens meddelande syftar till att samla EU:s organ och medlemsländer till en gemensam position för internets förvaltning inför kommande internationella förhandlingar. Kommissionen presenterar ståndpunkter och uppmanar de europeiska institutionerna, medlemsländer och intressenter till att samverka.

Regeringen välkomnar och ställer sig bakom det huvudsakliga budskapet i meddelandet. Regeringen välkomnar särskilt de delar i meddelandet som ger uttryck för att stärka ett sammanhållet och universellt internet präglad av frihet och öppenhet. Regeringen stödjer också målsättningen att bevara och stärka den nuvarande modellen med flerpartsamverkan i olika forum för fördelning och styrning av internets kritiska resurser.

Regeringen har invändningar bland annat mot förslagen att tydligt definiera statens roll i modellen för flerpartsamverkan, samt att offentliga intressen ges en särskild roll i systemet av flerpartsamverkan för utveckling av tekniska normer och specifikationer för internet.

1.1 Ärendets bakgrund

Det aktuella meddelandet följer ett tidigare meddelande, ”förvaltning av internet – framtida åtgärder” KOM(2009) 277 (2008/09:FPM146), och presenteras i ett sammanhang av ökad global diskussion om formerna för ordningen av internets styrning och förvaltning.

Förvaltningen av internets kritiska resurser, såsom domännamn och IP-adresser m.m. är idag organiserat i en modell av flerpartsamverkan under ledning av det icke-vinstdrivande företaget Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN) med säte i Kalifornien. Stater deltar genom att lämna råd i en rådgivande kommitté (Governmental Advisory Committee GAC), till vilka den beslutsfattande styrelsen för ICANN måste ta hänsyn.

Diskussioner om normer och staters beteende på internet hanteras inom ramen för befintliga mellanstatliga forum, som FN, OSSE och Europarådet. När det gäller den löpande internationella diskussionen om viktiga framtidsfrågor så sker det i ett forum tillsatt av FN:s toppmöte för informationssamhället (Internet Governance Forum, IGF), med betydande deltagande från civilsamhället och näringslivet.

Ett flertal länder utmanar dock modellen med flerpartsamverkan och söker en multilateral modell för beslut, företrädesvis under FN:s hägn och med större inflytande för Internationella Teleunionen (ITU). Vissa länder har också föreslagit skapandet av nya FN-organ för att ta över ICANN:s roll och centralisera internationella förhandlingar kring både tekniska och icke-tekniska internetrelaterade policyfrågor.

Kommande globala möten under 2014 och 2015 kan komma att ha en avgörande betydelse för såväl diskussioner om principer och staters beteende som hur den fortsatta förvaltningen av internet ska gestaltas. Det gäller särskilt FN:s tioårsöversyn av FN:s toppmöte för informationssamhället (WSIS), ITU:s fullmaktskonferens och den ad hoc-tillsatta konferensen i Brasilien (The Global Multistakeholder Meeting on the Future on Internet Governance), i april 2014.

Meddelandet som presenterades den 12 februari 2014, syftar till att samla EU:s organ och medlemsländer till en gemensam position för Internets förvaltning inför kommande internationella förhandlingar.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionen föreslår med meddelandet en gemensam europeisk vision för förvaltning av internet genom att beskriva sina ståndpunkter, upprepa tidigare åtaganden och presentera ett mindre antal nya åtaganden.

Kommissionen lämnar ett mindre antal mer konkreta förslag, samt uppmanar de europeiska institutionerna och alla intressenter till stöd och samverkan.

Ett konkret förslag är att inrätta en webbtjänst (Global Internet Policy Observatory, GIPO) som förbättrar tillgången till information om tidvis komplicerade förhandlingsskeenden på området och förbättrar möjlighet att delta i möten på distans. Detta skulle göra det möjligt för fler aktörer med begränsade resurser, inte minst många låg- och medelinkomstländer och civilsamhällesrepresentanter, att följa, förstå och medverka till utvecklingen av den globala internetpolitiken.

Kommissionen avser också förstärka EU:s utvecklingssamarbete inom medieutveckling och yttrandefrihet samt kapacitetsutveckling inom lagstiftnings- och reglering på internetområdet. I sammanhanget uppmanar kommissionen intressenter att bistå med kapacitetsuppbyggnad i länder och regioner där det saknas flerpartssamverkan.

Kommissionen avser inleda en djuplodande översyn av risker för konflikter mellan lagar och jurisdiktioner som uppstår som en effekt av gränsöverskridande transaktioner online. Problemet består delvis i att domännamn registrerade hos en aktör i ett visst land upphävs baserat på bestämmelser i ett annat land. Kommissionen menar att komplexiteten när det gäller bestämmelser om tillämplig jurisdiktion och lagstiftning kan ge upphov till ett visst mått av rättsosäkerhet. Kommissionen avser bedöma alla de mekanismer, processer och verktyg som finns tillgängliga för att lösa sådana konflikter och överväga handlingsalternativ på EU-nivå, inklusive tänkbara lagstiftningsinitiativ eller ytterligare riktlinjer. Kommissionen understryker behovet av konsekvensbedömningar och att bygga vidare på befintlig politik.

Kommissionen står fast vid modellen av flerpartssamverkan för förvaltning av internet. De uppmanar alla parter att ytterligare förstärka modellens hållbarhet genom att förmå aktörer och processer att bli mer inkluderande och öppna med starkt möjlighet att utkräva ansvar. Kommissionen avser arbeta med intressenter för utbyte av bästa praxis och avser inleda samråd med europeiska institutioner och parter om hur man kan säkra ett lämpligt och öppet deltagande av olika aktörer i arbetet med att formulera den framtida europeiska politiken för internets förvaltning. Kommissionen stöder i sammanhanget att man tillsammans med alla intressenter fastställer en uppsättning principer för internets förvaltning och åtar sig att med intressenter stärka FN-processen IGF.

Kommissionen vill tillsammans med intressenter åta sig att tydligt definiera offentliga aktörers roll i sammanhanget av flerpartssamverkan och främja en sakbaserad dialog och beslutsfattande över institutionella gränser mellan olika parter i flerpartssammanhanget.

Kommissionen avser arbeta tillsammans med samtliga intressenter för att fastställa hur man kan globalisera de funktioner som utförs av en enhet inom ICANN genom avtal med USA:s regering (Internet Assigned Numbers

Authority, IANA), utan att riskera att stabiliteten och säkerheten i domännamssystemet försämrats, samt att fastställa en tidplan för globalisering av ICANN som inkluderar den åtagandeformulering ICANN har med USA:s regering.

Kommissionen framför synpunkten att systemet av flerpartssamverkan för att utveckla tekniska normer för internet inte tillräckligt förmår inkludera hänsyn till offentliga intressen. Kommissionen avser därför genomföra seminarier med experter inom olika områden för att finna rekommendationer att överkomma sådana risker. De uppmanar intressenter att upprätta eller stärka mekanismer för att tidigt i processen av standardutveckling inkludera deltagande och utbyte mellan offentliga intressen och grupper som utvecklar standarder.

Kommissionen gör avslutningsvis en sammankoppling av storskalig övervakning med den rådande ordningen av internets förvaltning. Kommissionen anser det viktigt att återskapa förtroende för internet och internets förvaltning som en förutsättning för den långsiktiga framtiden för ett öppet internet och åtar sig att samarbeta med rådet och Europaparlamentet för ett snabbt antagande och genomförande av reformen av dataskyddsramen och direktivet för nät- och informationssäkerhet.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget bedöms inte ha några direkta konsekvenser för svensk lagstiftning.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Meddelandet bedöms inte ha några budgetära konsekvenser.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar och ställer sig bakom det huvudsakliga budskapet i kommissionens meddelande om styrningen och förvaltningen av internet.

Regeringen stöder särskilt de delar i meddelandet som ger uttryck för att: ett sammanhållet och universellt internet präglad av frihet och öppenhet måste bevaras och stärkas; den nuvarande modellen med flerpartsamverkan i olika forum för fördelning och styrning av internets kritiska resurser, domännamssystemet och internetprotokoll, måste bevaras och stärkas; samt att mänskliga rättigheter gäller online likväl som offline. Regeringen stöder

en ökad globalisering av ICANN och IANA-funktioner men menar att ansvaret för att driva denna process framåt vilar hos ICANN, dess avtalspartners samt systerorganisationer.

Regeringen stöder framtagandet av globala principer för internets förvaltning men anser det viktigt att dessa tas fram i ett globalt sammanhang för att de ska få största möjliga stöd. Det är också viktigt att sådana principer fokuserar på övergripande normer och inte berör förvaltningen av internets namn och nummer. Det är viktigt att fortsatt driva positionen att den statliga styrningen av internet inte ökar globalt.

Regeringen anser inte att det finns någon grund för att koppla samman frågor om övervakning och formerna för internets förvaltning, utan anser att en sådan sammanblandning grundar sig i utrikespolitiska intressen snarare än sakliga skäl och riskerar gynna de aktörer som sedan länge försökt stöpa om det internationella systemet kring internetrelaterade frågor i mer mellanstatlig riktning.

Regeringen stöder vidare en förstärkning av Internet Governance Forum men håller inte med om att en genomgripande reform är nödvändig. Snarare bör de förbättringar som redan diskuterats inom ramen för arbetsgruppen om utvecklingen av IGF under FN-organet UNCTAD åter aktualiseras.

Regeringen finner det olämpligt att tydligt definiera roller för stater då olika aktörer har legitima intressen som ofta överlappar med andra aktörers intressen.

Regeringen menar att stater bör delta i systemet av flerpartsamverkan för utveckling av tekniska normer och specifikationer för internet men stöder inte att systemet ska anpassas efter staters intressen.

Regeringen stöder en skyndsam hantering av meddelandet i rådet för att etablera en gemensam europeisk position till kommande internationella möten.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Många länder välkomnar en gemensam europeisk position inför kommande internationella förhandlingar. Medan några länder fullt stöder meddelandets substans har flera länder anmält avvikande synpunkter i olika delar. Generellt kan sägas att en del länder vill se ett större statligt inflytande i förvaltningen av internets namn- och nummerresurser, medan andra länder liksom Sverige förespråkar en mer liberal och icke ingripande inriktning på internets förvaltning där utvecklingen också fortsatt bör drivas i flerpartssamverkan.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

2013/14:FPM65

Kommissionen har begränsad formell kompetens i frågan men driver en expansiv linje för att kunna ta på sig ökat ansvar och inflytande.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Inget beslut är aktuellt.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

-

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionens förslag kommer behandlas i rådets telekomarbetsgrupp under våren 2014. Ordförandeskapet väntas arbeta för en överenskommelse om text att förelägga Coreper med syfte att kunna presentera en gemensam position vid internationella förhandlingar om internets fortsatta förvaltning.

4.2 Fackuttryck/termer

-